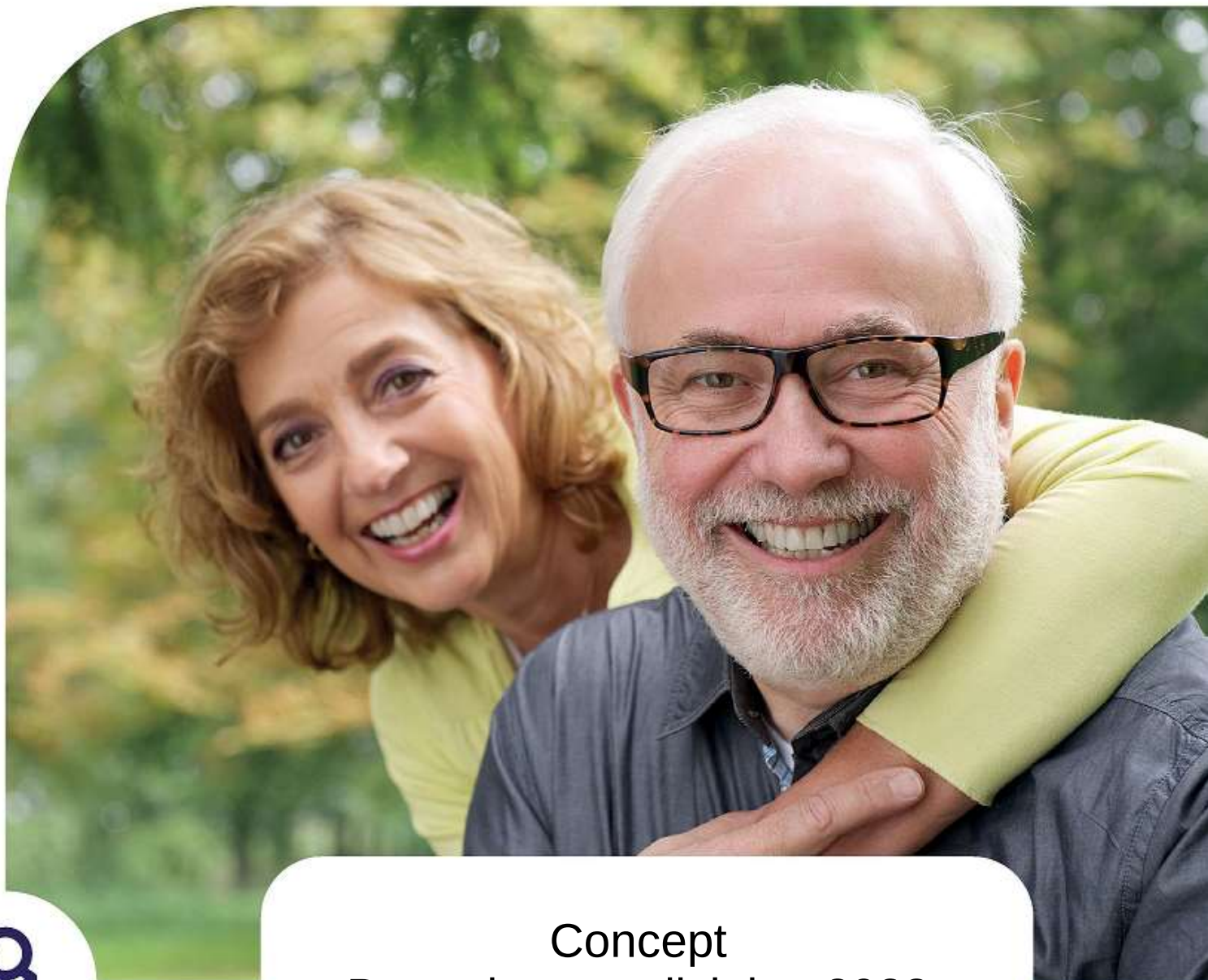

Concept
Begroting na wijziging 2023
Versie 1

Zo werkt
het sociaal

De Dienst
Noardwest Fryslân

zo werkt het sociaal

Dit is een publicatie van de Dienst Sociale Zaken en
Werkgelegenheid Noardwest Fryslân

Postadres algemeen:
Postbus 4
8800 AA Franeker

Telefoonnummer algemeen:
0517-380200

Eise Eisingastraat 8
8801 KE Franeker

Voorwoord

2022 is nog niet voorbij, maar kan al wel als een bewogen jaar worden bijgeschreven. Een jaar vol gebeurtenissen met grote invloed op de gemeentelijke plannen en hun praktische en financiële consequenties in het sociaal domein.

De bestaanszekerheid van veel inwoners staat enorm onder druk. Om hen perspectief te bieden, is nu actie nodig. Voor bijvoorbeeld brood op de plank en een dak boven je hoofd. We moeten nu aan de slag. Gemeenten, het Rijk, partners. Samen. Eigen initiatief van gemeenten is daarbij essentieel. Hoe doe je dat, wetende dat personeel vinden moeilijk is en het Rijk steeds vaker een beroep doet op gemeenten? Dit vraagt om scherpe keuzes. Blijf je alles zelf doen of ga je nieuwe samenwerkingen aan? Waar stop je mee? En wat betekent dat dan voor je dienstverlening?

Alleen al door de stijgende energieprijzen dreigen dit najaar ruim één miljoen huishoudens in de financiële problemen te komen. En daar komen crises rond asiel, zorg, wonen en inflatie nog bij. Veel mensen zullen een beroep doen op de overheid. Of eigenlijk: steeds meer mensen doen dat al. Gemeenten spelen een prominente rol.

De vraag is of de oplopende druk op gemeenten houdbaar is. Er wordt immers vanuit het Rijk ook steeds vaker een beroep gedaan op gemeenten. Daarnaast wordt de continuïteit van dienstverlening bij gemeenten steeds lastiger door toenemende inhuur van personeel en het niet in kunnen vullen van vacatures.

Daarnaast heeft een kwart van de Nederlanders een gebrek aan vertrouwen in instituties van de rechtsstaat, ze voelen zich niet gezien door de overheid. Dat heeft op gemeentelijk niveau bijvoorbeeld weerslag op de verwachtingen die het Rijk wekt met toezeggingen en de vraag bij de gemeenten wie dat gaat betalen.

Kortom: we maken deze begroting na wijziging op in een op vele fronten onzekere periode.

Gelukkig is er een ding dat wél hetzelfde blijft: we blijven samenwerken aan een goed functionerend sociaal domein. Met oog voor de kwetsbaren en aandacht voor elkaar.

Zo zorgen we er met elkaar voor dat sociale ondersteuning werkt!

Marius Jellema
Directeur

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	4
1 Begroting na wijziging 2023.....	5
1.1 Over het sociaal domein: waar doen we het voor?.....	5
1.2 Samenwerkende partijen in het sociaal domein	6
1.3 Rol van de Dienst in het Sociaal Domein in Noardwest Fryslân	6
2 Beleidsagenda 2023.....	8
2.1 Beleidsontwikkeling in het Sociaal Domein	8
2.2 Beleidsonderwerpen 2023	8
3 Werk, Participatie en Inkomen	11
3.1 Gemeentelijke verantwoordelijkheid vanuit de Participatiewet.....	11
3.2 Thema's, doelstellingen en acties in 2023.....	11
4 Armoedebestrijding.....	14
4.1 Gemeentelijke verantwoordelijkheid vanuit armoedebestrijding	14
4.2 Thema's, doelstellingen en acties in 2023.....	14
5 Wet maatschappelijke ondersteuning en Jeugdwet	16
5.1 Gemeentelijke verantwoordelijkheid vanuit de Wmo en de Jeugdwet	16
5.2 Thema's, doelstellingen en acties in 2023.....	16
6 Bedrijfsvoering van De Dienst.....	21
6.1 Taken Bedrijfsvoering	21
6.2 Relevante trends en ontwikkelingen in 2023	21
6.3 Doelstellingen en acties in 2023.....	21
7 Paragraaf Risico's 2023.....	23
7.1 Inventarisatie van de weerstandscapaciteit	23
7.2 Risico's Begroting na wijziging 2023	23
8 Financiële Begroting na wijziging 2023.....	26
8.1 Financiële programmabegroting na wijziging 2023.....	27
8.2 Programmabegroting Werk, Participatie en Inkomen	28
8.3 Programmabegroting Armoebijdebestrjding	31
8.4 Programmabegroting Jeugdwet	33
8.5 Programmabegroting Wet maatschappelijke ondersteuning	35
8.6 Begroting Bedrijfsvoeringsorganisatie	37
8.7 Begroting EMU-saldo	40
8.8 Begroting vermogen en financieel resultaat	40
8.9 Meerjarenraming.....	41
9 Besluit tot vaststelling	43
Bijlage A Verdeelsleutel kosten Bedrijfsvoering.....	44
Bijlage B De GR De Dienst Noardwest Fryslân	45
Bijlage C Begrippenlijst	46
Bijlage D Afkortingenlijst.....	48

1 Begroting na wijziging 2023

Voor u ligt de begroting na wijziging 2023 van De Dienst Noardwest Fryslân. Hierin zijn de kosten voor de uitvoering van de Participatiewet, de kosten voor de programma's Wmo en Jeugdwet en de uitvoeringskosten van De Dienst opgenomen. Voor een begrippenlijst en de afkortingenlijst verwijzen wij u naar bijlage C en D.

1.1 Over het sociaal domein: waar doen we het voor?

De gemeenten in Noardwest Fryslân hebben in 2014 een gezamenlijke visie op het sociaal domein beschreven:

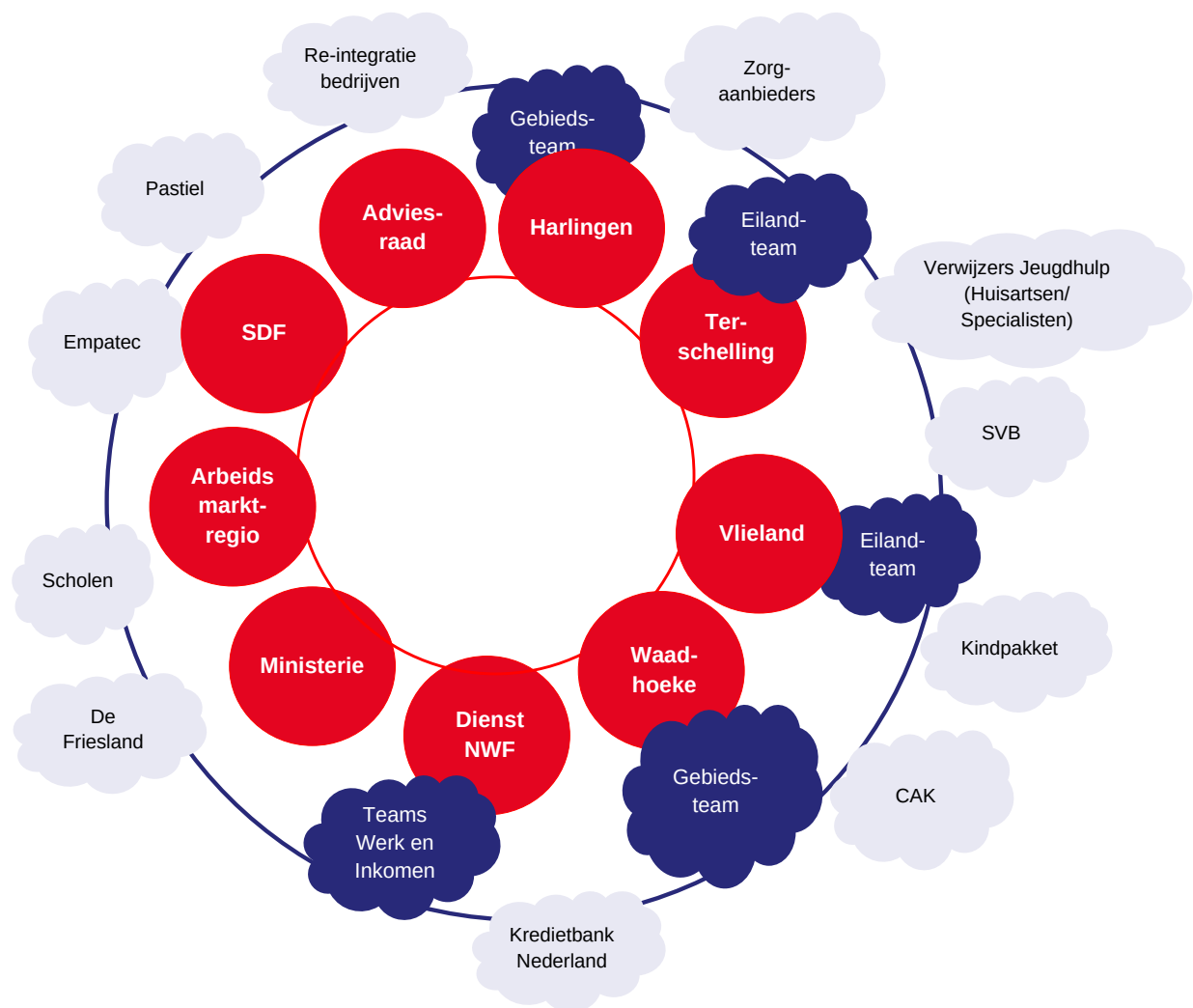
'In Noardwest Fryslân bouwen inwoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven en gemeenten samen aan een samenleving, waarin iedereen naar vermogen zijn leven op een prettige manier en naar eigen keuze kan invullen. Er is een aantrekkelijk sociaal leefklimaat, waar voor iedereen een plek is en waaraan iedereen kan meedoen. Een omgeving, waar iedereen oog voor een ander heeft en iets voor de ander over heeft.'

Door het streven naar samenredzaamheid en eigen kracht kan vaker een alternatieve oplossing gevonden worden, waardoor dure tweedelijns voorzieningen minder nodig zijn. Dat is een belangrijk doel en kader voor het beleid in Noardwest Fryslân.'

1.2 Samenwerkende partijen in het sociaal domein

In Noardwest Fryslân zijn verschillende partijen actief om de gemeentelijke taken in het Sociaal Domein uit te voeren. Belangrijke partijen in het sociaal domein in Noardwest Fryslân:

- **Rood/roze:** partijen die invloed hebben op regelgeving en beleidskeuzes (adviserend en/of besluitvormend)
- **Blaauw/grijs:** in- en externe partijen die invloed hebben op de inzet van voorzieningen en de financiële gevolgen voor de gemeenten.

1.3 Rol van de Dienst in het Sociaal Domein in Noardwest Fryslân

Voor inkomensondersteuning – de bijstandsuitkering en diverse regelingen voor armoedebestrijding – vormt De Dienst zelf de toegang tot het Sociaal Domein. Bij De Dienst vinden cliëntgesprekken, de beoordeling en de afhandeling van de aanvraag plaats. Hierbij adviseren en ondersteunen we de inwoner bij participatie of re-integratie naar werk, eventueel met ondersteuning van Pastiel, re-integratiebedrijven of welzijnsorganisaties.

Als backoffice in het proces Wmo en Jeugdwet voert de Dienst verschillende taken uit. Deze taken zijn gericht op de ondersteuning van gebiedsteams en de samenwerking in de keten.

Als bedrijfsvoeringsorganisatie versterkt de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân de gemeenten, gebiedsteams en de netwerkpartners in de keten. De Dienst ondersteunt hen bij het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van sociale wet- en regelgeving. In goed overleg en nauwe samenwerking stemmen we (innovatie van) automatisering, inkoop, contractbeheer, advisering en administratieve processen af. Ook verzorgt de Dienst toezicht en handhaving.

2 Beleidsagenda 2023

2.1 Beleidsontwikkeling in het Sociaal Domein

Sinds de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling per 1 januari 2021 is De Dienst Noardwest Fryslân een bedrijfsvoeringsorganisatie. Het vaststellen van de beleidskaders (verordeningen en beleidsregels) voor het sociaal domein en de daaraan verbonden financiële keuzes, ligt daarmee bij de gemeenten.

Het beleidsteam sociaal Domein Noardwest Fryslân bereidt als intergemeentelijke beleidspool de beleidsvoorstellen voor en betreft hierbij medewerkers van De Dienst Noardwest Fryslân. De besluitvorming vindt tenslotte plaats in de colleges en raden van de vier aangesloten gemeenten

2.2 Beleidsonderwerpen 2023

De beleidsagenda voor 2023 is de afgelopen maanden door de gemeenten vastgesteld.

De opgaven ten aanzien van het Sociaal Domein voor de lange termijn betreffen de volgende dossiers:

- Voor de Jeugdwet gaat het om de Hervormingsagenda Jeugd, de provinciale Regiovisie en jaarplannen SDF. Voor de Wmo betreft het Grip op Wmo. Dossiers ten aanzien van Participatie zijn de actualisatie beleid Armoedebestrijding, het opstellen van een Armoedepact en plan van aanpak wachtlijst beschut werken. Voor Waadhoeke en Harlingen speelt bovendien de doorontwikkeling van het werkleerbedrijf Empatec.
- Verder is sociaal domein breed actueel de herijking Kadernota sociaal domein en het “werken vanuit de bedoeling” in combinatie met het versterken van de preventieve instrumenten en de keten.

Per programma zijn door het intergemeentelijk beleidsteam verschillende doelstellingen en indicatoren geformuleerd. Hieronder zijn de doelen en indicatoren opgenomen, waarin De Dienst een rol speelt bij de realisatie daarvan.

In de uitwerking van de begroting na wijziging 2023 is, daar waar mogelijk, alvast rekening gehouden met de impact van de plannen op de uitvoering. Ook zijn de financiële effecten, indien deze bekend zijn, meegenomen in de nieuwe ramingen.

Jeugdwet

- Onderzoeken of er voldoende gevarieerd ondersteuningsaanbod beschikbaar is buiten de door SDF ingekochte specialistische jeugdhulp.
- Monitoren van het zorgaanbod provinciaal (SDF) om te kunnen innoveren.

Indicatoren

Minder kinderen krijgen gespecialiseerde jeugdhulp

Wet maatschappelijke ondersteuning

- Uitvoeringsagenda “Grip op de Wmo” 2022-2024 ‘uitvoeren’.
- Zorgdragen voor een passend voorzieningen aanbod/dekkend zorglandschap
 - (innovatieve) Aanbestedingen uitvoeren
 - Blijven inzetten op relatiebeheer met zorgaanbieders en verwijzers

- De monitoring en evaluatie van het beleid verbeteren (PDCA cyclus)
- Voorbereiden implementatie wetswijziging Beschermd Wonen (ingangsdatum 1 januari 2024)

Indicatoren

De gemeente heeft een sluitende keten op het gebied van de WMO en grip en sturing op de uitgaven van het sociaal domein.

Participatiewet

- Prioriteit bij re-integratie naar betaald werk
- Wij zorgen dat de dienstverlening van De Dienst en gemeenten in samenhang leidt tot goede resultaten van onze inwoners en dat zien we door een blijvende daling van het aantal uitkeringsgerechtigden in onze gemeente.
- Wij werken aan een aanvullend passend en gedifferentieerd instrumentarium om mensen voor wie werk nog niet op korte termijn haalbaar is, met kleine stappen dichterbij de arbeidsmarkt te brengen.
- Meer mensen met een beperking doen mee op de lokale arbeidsmarkt. Dat zien we door een stijging van het aantal Baanafsprakbanen.
- De gemeente voert onder de nieuwe Wet inburgering (WI21) regie over het inburgeringstraject van begin tot eind en verder waar nodig:
 - Leerroutes faciliteren en het Participatieverklaringstraject aanbieden
 - Module Arbeid en Participatie aanbieden in een arbeidsgerichte omgeving

Bestaanszekerheid wordt vergroot, ook na werkaanvaarding

- De gemeenteraden stellen in 2023 het Integrale Armoedebeleid 2023 – 2027 vast.
- Vroegsignalering van schulden blijft prioriteit en het minimabeleid zoals dat in 2022 is herijkt, is de basis van het armoedebeleid.
- Vanuit het Sociaal Domein zorgen wij ervoor dat wij bijdragen aan betaalbaar wonen, o.a. door de inzet van middelen en mogelijkheden vanuit het Rijk in het kader van het terugdringen van energie-armoede en door de energie-transitie samen met corporaties nader vorm te geven.
- We volgen de herziening van de Participatiewet die moet leiden tot 'meer menselijke maat' nauwlettend. We zorgen dat waarden als bestaanszekerheid, complementariteit, iedereen kan werken, eigen verantwoordelijkheid en solidariteit verankerd worden in voorstellen aan de gemeentebesturen en zichtbaar zijn in de dienstverlening aan onze inwoners.

Indicatoren

- Het aantal werkende personen met een indicatie Baanafsprakbaan (Bab) neemt in onze regio toe
- Minder jongeren groeien op in armoede (indicatoren: lage-inkomensgrens of sociaal minimum)
- Meer inwoners met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt participeren in ontwikkeltrajecten die voortkomen uit strategische ontwikkelprogramma's
- Minder inwoners maken gebruik van een uitkering ingevolge de Participatiewet
- Voor meer mensen is de uitkering ingevolge de Participatiewet een aanvulling op inkomen uit arbeid (oftewel: het aantal part time werkenden in de bijstand groeit)

Programmaplan 2023

In het programmaplan beschrijven we onze doelstellingen en acties met verwachte impact op de begroting na wijziging 2023 van de bedrijfsvoeringsorganisatie.

3 Werk, Participatie en Inkomen

3.1 Gemeentelijke verantwoordelijkheid vanuit de Participatiewet

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor alle inwoners die kunnen werken, maar daarbij wel (al dan niet tijdelijke) ondersteuning nodig hebben. Van gemeenten wordt verwacht dat zij deze doelgroep ondersteuning bieden, zodat zij aan de slag gaan. Waar nodig is er ondersteuning om het salaris aan te vullen (inkomensondersteuning). Uitgangspunt van de Participatiewet is de eigen verantwoordelijkheid van inwoners om in hun eigen inkomen te voorzien.

De Dienst ondersteunt de inwoners hierbij door samen met de inwoner de route naar werk en/of participatie te bepalen. De Dienst werkt hierbij samen in een netwerk met het UWV, Pastiel-Empatec, de gebieds- en eilandteams en tal van andere organisaties die hierbij kunnen ondersteunen.

3.2 Thema's, doelstellingen en acties in 2023

Thema: Werkleerbedrijf Fryslân-West

Implementatie
Werkleerbedrijf
Fryslân-West

Gemeentelijke
jaarplannen

Doelstellingen

- Door de gemeenten Harlingen en Waadhoeke is, in samenwerking met de gemeenten Súdwest-Fryslân en De Fryske Marren, gewerkt aan een businesscase Werkleerbedrijf Fryslân-West. Naar aanleiding hiervan wordt een implementatieplan opgesteld.

Acties

Voor de gemeente Harlingen en Waadhoeke worden er jaarplannen opgesteld (samenwerking Dienst, Pastiel/ Werkleerbedrijf en gemeenten).

Thema: Aantal uitkeringsgerechtigden

Doelstellingen

- In samenwerking met de gemeenten zullen de doelstellingen 2023 uiterlijk 1 februari 2023 worden vastgesteld.

Acties

- We werken samen met andere gemeenten in de arbeidsmarktregio Friesland. Binnen die regio is een strategische werkagenda vastgesteld. We passen de speerpunten uit die strategische werkagenda toe op de sectoren die in Noardwest Fryslân het meest kansrijk zijn voor onze doelgroep.
- In samenwerking met Pastiel/Werkleerbedrijf, uitzendbureaus en werkgevers matchen we de vraag vanuit de arbeidsmarkt met werkzoekenden uit het cliëntenbestand van De Dienst en/of vice versa, al dan niet met inzet van loonkostensubsidie. Maatwerk en de vraag vanuit de (lokale) arbeidsmarkt staan centraal.

Thema: Zorgvuldig en snel afhandelen van aanvragen

Doelstellingen

- 100% afwikkeling van de aanvragen binnen 8 weken
- Maatwerk bij bijzondere bijstand
- Signaalgestuurd en proactief werken

Acties

- Snel beschikbaar stellen van de benodigde financiële ondersteuning. De verschillende aanvraagprocedures zijn in 2021 en 2022 herbeoordeeld op effectiviteit en rechtmatigheid. Om de klant zo goed en snel mogelijk te helpen stellen we ons het doel om alle aanvragen binnen de termijn van 8 weken af te wikkelen.
- Het proces van de aanvraag bijzondere bijstand is de afgelopen jaren versoberd. Vanuit onze partners hebben wij de feedback ontvangen dat dit regelmatig leidt tot afwijzingen daar waar wel hulp nodig is. In 2023 wordt dit proces onderzocht en samen met de beleidspool bekeken hoe er meer maatwerk binnen de bijzondere bijstand kan worden toegepast.

- In 2022 zijn we begonnen met het efficiënter inrichten van het betaalbaar stellen van bewindvoeringskosten. Door proactief een nieuwe werkwijze te implementeren kunnen we in 2023 efficiënt de facturen verwerken. Hierdoor vermindert de administratieve werklust.
- We willen effectiever gebruik maken van de signalen die we vanuit het inlichtingenbureau ontvangen.

Thema: Samenwerking met ketenpartners

Doelstellingen

- Versterken samenwerking met gebiedsteams
- Bewindvoerders en zorginstellingen proactief informeren over ontwikkelingen en wijzigingen om zo onze cliënten optimaal te bedienen en herstelwerk achteraf te voorkomen.
- Actief samenwerken met ketenpartners.

Acties

- Vanaf 2022 zijn er wekelijks Consulanten Inkomen aanwezig bij de gebiedsteams Waadhoeke en Harlingen. In 2023 zijn er Consulanten Inkomen aanwezig bij de gebiedsteams Terschelling en Vlieland. In 2023 ligt onze focus op het versterken en borgen van de samenwerking. Hiermee realiseren wij een integrale aanpak waardoor we onze inwoners nog beter van dienst kunnen zijn.
- In 2023 wordt er onderzocht of er een bewindvoerdersportaal opgezet kan worden. Het bewindvoerdersportaal vergroot de toegankelijkheid, doordat bewindvoerders voor hun klanten digitale aanvragen kunnen doen.
- Het verstrekken van periodieke nieuwsbrieven aan bewindvoerders en gebiedsteams.
- Door in gesprek te blijven met zorginstellingen kunnen we de impact van indicatiewijzigingen met elkaar bespreken en eventuele hiaten in de wet vroegtijdig vinden waardoor we tijdig kunnen bijsturen.
- We werken actief samen en voeren waar mogelijk gezamenlijk projecten uit.

4 Armoedebestrijding

4.1 Gemeentelijke verantwoordelijkheid vanuit armoedebestrijding

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor (tijdelijke) inkomensondersteuning. De opgave is dan ook om een (tijdelijk) financieel vangnet te bieden aan mensen die dit nodig hebben. Dit vangnet wordt geboden door een inkomen of toeslag te verstrekken wanneer iemand hier recht op heeft en waar nodig aanvullende inkomensondersteuning en/of schuldhelpverlening aan te bieden. Deze opgave richt zich vooral op maatregelen die moeten voorkomen dat mensen in financiële problemen komen.

Vanuit de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening hebben gemeenten de verantwoordelijkheid om schuldhelpverlening te bieden aan inwoners die dat nodig hebben. Vanuit deze verantwoordelijkheid zetten de Noardwest-gemeenten verschillende (financiële) regelingen in via de gebiedsteams en De Dienst. De Dienst, gebiedsteams en Kredietbank Nederland werken intensief samen op dit terrein. Daarnaast richten we ons op preventie en vroegsignalering: het voorkomen van (problematische) schulden bij inwoners, het bevorderen van hun financiële zelfredzaamheid en zo vroeg mogelijk hulp bieden bij het ontstaan van schulden.

4.2 Thema's, doelstellingen en acties in 2023

Thema: Tijdelijk financieel vangnet

Doelstellingen

- Inwoners tijdig voorzien van een inkomens en of financiële ondersteuning op crisismaatregelen.
- Samen met de gemeenten zorgdragen voor het uitvoeren en implementeren van de vastgestelde armoedeagenda.
- Verhelderen van de afspraken rondom contractbeheer, advisering en uitvoering op het gebied van Schuldhelpverlening.

Acties

- Tijdig schakelen op nieuwe ontwikkelingen, zoals energietoeslag en leefgeld Oekraïne. Hierdoor kunnen tijdig middelen, zoals formatie, worden ingezet.
- Heldere verantwoordelijkheidsverdeling en goede proces-, en samenwerkingsafspraken maken met beleidspool en ketenpartners met betrekking tot crisis maatregelen.

- In samenwerking met de beleidspool zorgdragen voor de gezamenlijke uitvoering van de opgestelde acties uit de armoede agenda.
- Implementeren van regelingen die ontstaan vanuit de armoede agenda.
- Het afgeven van beschikkingen op grond van de Wet Gemeentelijk Schuldhelpverlening (WGS)
- Deelnemen aan schulddienstverleningsoverleg door adviseurs sociaal domein en consulenten inkomen die het aandachtsgebied schuldhelpverlening uitvoeren. Dit om de samenwerking met de toegang van schuldhelpverlening te optimaliseren.

5 Wet maatschappelijke ondersteuning en Jeugdwet

5.1 Gemeentelijke verantwoordelijkheid vanuit de Wmo en de Jeugdwet

Gemeenten hebben de wettelijke taak om ervoor te zorgen dat hun inwoners zo lang mogelijk thuis kunnen wonen en vanuit hun eigen leefomgeving mee kunnen doen aan de samenleving (Wmo). Vanuit de Jeugdwet hebben gemeenten de taak dat jeugdigen veilig en gezond kunnen opgroeien tot volwassenen die regie kunnen voeren over hun leven.

5.2 Thema's, doelstellingen en acties in 2023

De Dienst is (mede) verantwoordelijk voor een betrouwbare (juiste, tijdige en volledige) implementatie en uitvoering van het Rijks-, provinciaal en lokaal beleid. In 2023 werken wij aan verschillende thema's en projecten. Per thema zijn er bijbehorende doelstellingen en acties vastgesteld. Bij lokale projecten/thema's zijn de gemaakte beleidskeuzes van de gemeenten leidend. Provinciale projecten worden vanuit Sociaal Domein Fryslân geïnitieerd. In geval van projecten geïnitieerd vanuit het Rijk, is er minimale ruimte voor lokale beleidskeuzes.

Projecten

In 2023 werken wij aan de volgende projecten:

Wet	Project	Beleid lokaal/regionaal/Rijk	Status
Wmo	Inkoop en implementatie Collectief Vervoer Terschelling	Lokaal NWF	Start: Q1 2023 Afronding Q4 2023
Wmo	Inkoop en implementatie Begeleiding en Kortdurend Verblijf	Lokaal NWF	Start: afhankelijk van uitkomst project 'Grip op Wmo'
Wmo	Inkoop en implementatie Extern Medisch en Bouwkundig Advies	Lokaal NWF	Start: Q1 2023 Afronding Q4 2023 / Q1 2024
Wmo	Inkoop en implementatie Trapliften	Lokaal NWF	Start: Q3 2023 Afronding Q4 2024
Wmo-Jeugdwet	Implementatie PGB 2.0	Rijk	Afronding Q1 2024
Jeugdwet	Implementatie inkoop Specialistische Jeugdhulp en Wonen	Provinciaal (SDF)	Afronding Q1 2024
Jeugdwet	Inkoop en implementatie Ondersteunende Jeugdhulp	Lokaal NWF	Afronding Q1 2024

Jeugdwet	Onderzoek (en mogelijke implementatie) wijziging grondslag PGB tarieven Jeugd 2024	Lokaal NWF	Afronding Q1 2024
-----------------	--	------------	-------------------

Thema: Inkoop en implementatie

In 2023 lopen er een aantal contracten af van Wmo aanbieders en leveranciers. Hiervoor moeten nieuwe inkoopprocessen worden gestart. Voor de voorbereiding, uitvoering en implementatie wordt per inkoopproces ongeveer een jaar uitgetrokken. Verschillende afdelingen binnen De Dienst en gemeenten zijn hierbij betrokken. Ten aanzien van Jeugdhulp dienen de Specialistische Jeugdhulp en Wonen tevens opnieuw te worden ingekocht.

Wmo: Begeleiding en kortdurend verblijf

Het contract 'Begeleiding, Dagactiviteit en Kortdurend verblijf' is door middel van Open House ingekocht en heeft in principe geen einddatum. Partijen hebben het recht om deelname aan de Uitvoeringsovereenkomst tussentijds te beëindigen met inachtneming van een opzegtermijn van tenminste drie kalendermaanden. De evaluatie van Begeleiding, Dag-activiteit en Kortdurend verblijf is gestart in 2021 en wordt meegenomen in het project 'Grip op Wmo'. Deze analyse, het organisatie- en inkoopbeleid en de inkoopvoorwaarden zijn richtinggevend voor de inkoopstrategie.

Wmo: Extern medisch en bouwkundig advies

Het huidige contract met de organisatie die medisch en bouwkundig advies geeft loopt in juni 2023 af. Binnen de contractvoorwaarden kan deze niet meer voor een jaar worden verlengd. Het voornemen is om in het 1^e kwartaal van 2023 een nieuwe inkoop te starten.

Wmo: Trapliften

Het contract van de huidige leverancier met diverse Friese gemeenten loopt in oktober 2024 af en kan binnen de contractvoorwaarden niet meer worden verlengd. Medio 3^e kwartaal 2023 zal vanuit contractmanagement met de overige Friese gemeenten gekeken worden op welke manier een nieuwe aanbesteding gaat plaatsvinden.

Jeugdhulp: Specialistische Jeugdhulp en wonen

In juli 2020 is er provinciaal gestart met de voorbereidingen voor de nieuwe inkoop Specialistische Jeugdhulp en Wonen voor 2023. De vertraging wat betreft Specialistische Jeugdhulp en Wonen is ontstaan doordat de implementatie van deze percelen is uitgesteld naar 1 januari 2023. De aanbestedingsdocumenten zijn naar aanleiding van de uitkomsten van een door zorgaanbieders aangespannen rechtszaak aangepast.

De hoofdlijnen zullen gelijk blijven, het uitgangspunt van trajectfinanciering via het PIC (Profiel Intensiteit Combinatie) systeem, resultaatsturing, hoofd- en onderaannemerschap en Concept Begroting na wijziging 2023 (versie 1), De Dienst Noordwest Fryslân

verantwoordelijkheidsverdeling tussen verwijzer, jeugdhulpaanbieder en gemeente (als financier) blijft gelijk. De manier van indiceren vanuit het gebiedsteam verandert, doordat er gewerkt zal gaan worden met twee percelen. Voorheen viel alles onder Specialistische Jeugdhulp. Dit betekent dat de wijze waarop de inzet van jeugdhulp administratief verwerkt moet worden, ook verandert. Zowel de gebiedsteams als de administratie Wmo & Jeugdwet worden hierover uitgebreid voorgelicht en in gefaciliteerd.

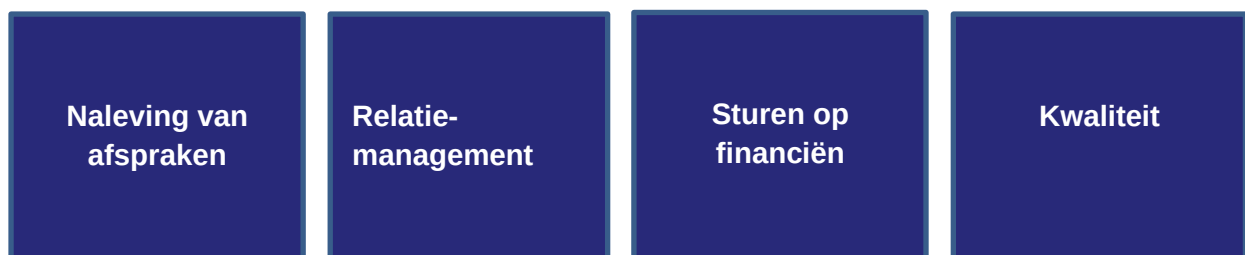
Doelstellingen

De uitvoering van een eventuele aanbesteding en de implementatie wordt vanuit de Dienst, in samenwerking met het beleidsteam, uitgevoerd. De beleidsvoorbereiding en besluitvorming is een taak voor de gemeenten. Doelstelling is om deze samenwerking met het beleidsteam zo soepel mogelijk te laten verlopen, zodat de implementatie voor De Dienst en gemeenten goed uitgevoerd wordt.

Acties

- Beleidsvoorbereiding en besluitvorming door de gemeenten
- Projectteam opstarten
- Publiceren en gunning van de aanbesteding
- Uitrollen van de implementatie
- Evaluatie van het gehele proces van voorbereiding tot uitrol
- Nazorg

Thema: Contractmanagement Sociaal Domein

Doelstellingen:

Naleving van afspraken

Contractmanagement bewaakt de naleving van de gemaakte afspraken in de Overeenkomst en bijbehorende documenten zoals deze zijn gesloten tussen de Dienst Noardwest Fryslân (namens de NWF gemeenten) en de individuele zorgaanbieder/leverancier. Voor 2023 hebben wij de ambitie om het contractmanagement naar een professioneler niveau te brengen. In nieuw af te sluiten contracten willen we samen met Beleid en Inkoop dan ook komen tot beter meetbare prestatieafspraken en hier ook samen met de leveranciers meer op sturen.

Relatiemanagement

Zorgaanbieders worden met regelmaat schriftelijk geïnformeerd middels nieuwsbrieven. Contractmanagement voert leveranciersgesprekken met de 'strategische' zorgaanbieders. Monitoring van niet strategische aanbieders vindt plaats op basis van signalen vanuit bijvoorbeeld gebiedsteams, adviseurs Wmo en Jeugdwet en Handhaving en Toezicht. Jaarlijks wordt er een overlegtafel georganiseerd voor alle gecontracteerde zorgaanbieders.

Voor de agendapunten wordt input van adviseurs Wmo en Jeugdwet en Gebiedsteams gevraagd.

Kwaliteit

De kwaliteit van de werkprocessen tussen de verschillende disciplines verhogen door middel van deelname aan project 'Grip op Wmo'.

Verbetermanagement stimuleren bij zorgaanbieders en gebiedsteams d.m.v. het door het Bestuur vast te stellen Toetsingskader Wmo. Het Toetsingskader is een nadere toelichting op het Plan van Eisen waarbij zorgaanbieders en gebiedsteam (gemeenten) gezamenlijk inzetten op kwaliteitscriteria en bijbehorende operationele eisen uit het Toetsingskader Wmo.

Thema: PGB 2.0

Voor het verwerken van de PGB-administratie is landelijk een nieuw systeem ontwikkeld. Dit PGB2.0-systeem verzorgt de administratieve ondersteuning van budgethouders, hun zorgverleners en de verstrekkers (gemeente, De Dienst of zorgkantoor). De eerste gemeenten hebben zich voorbereid op de implementatie. Het is nog onduidelijk op welk moment de gemeenten van Noardwest Fryslân aansluiten. Verwachting is dat in 2023 de eerste implementatie voorbereidingen voor NWF zullen starten.

Doelstellingen

De overgang van het huidige PGB systeem naar PGB 2.0 is een grote overgang voor zowel de gemeente als de zorgverleners en inwoners. Onze doelstelling is ons tijdig op de overgang voor te bereiden, zodat deze overgang zo soepel mogelijk verloopt.

Acties

- Moment van aansluiten afstemmen met de SVB
- Projectteam opstarten
- Verplichtingen inzake privacy nalopen en actualiseren
- Beleid betrekken in verband met de te maken beleidskeuzes
- Software leverancier tijdig betrekken
- Gebiedsteams en inwoners informeren

Thema: Kwaliteit van dienstverlening

Doelstellingen:

- Wij verlichten de administratieve lasten rond de aanvraag en verwerking van maatwerkvoorzieningen.
- Wij verbeteren de datakwaliteit van onze cliëntapplicatie.
- Wij optimaliseren de samenwerking met ketenpartners, het Beleidsteam Noardwest Fryslân, gebiedsteams en SDF.

Acties:

- Wij zetten in op noodzakelijke en functionele administratieve registratie van onze cliëntadministratie. Wij kijken welke processen we verder kunnen digitaliseren.
- Wij verbeteren de datakwaliteit (doorlopend) door:
 - het uniformeren van processen en instructies.
 - handige (nieuwe) functionaliteiten in de cliëntapplicatie te benutten.
 - controleprocessen te optimaliseren.
- Gezamenlijk blijven wij werken aan een optimale samenwerking door onder andere deelname in lokale, regionale en provinciale werkgroepen. Daarnaast werken we nauw samen met de Gebiedsteams en het beleidsteam.

6 Bedrijfsvoering van De Dienst

6.1 Taken Bedrijfsvoering

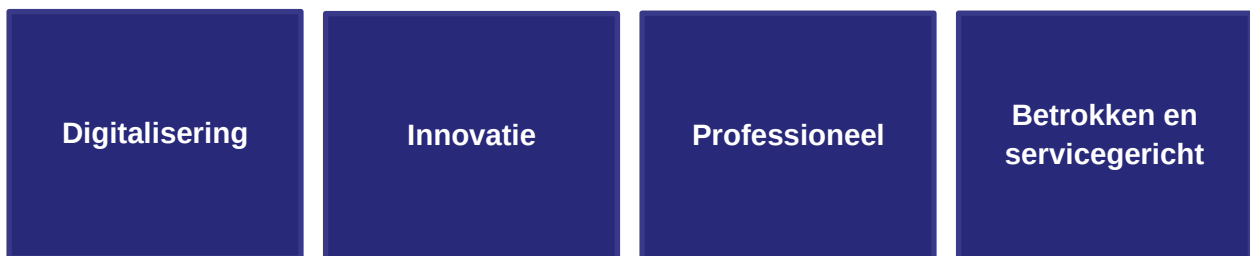
De afdeling Bedrijfsvoering van De Dienst houdt zich bezig met taken op het gebied van communicatie, HR, juridische zaken, contractmanagement, toezicht, facilitair en financiën. In dit hoofdstuk worden de doelen en acties voor 2023 toegelicht.

6.2 Relevante trends en ontwikkelingen in 2023

- Per 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De wet is bedoeld om overheden transparanter te maken en moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. De Woo vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob).
- Door de coronacrisis zijn de medewerkers van De Dienst meer thuis gaan werken. Ondanks dat fysiek samenzijn altijd een onmisbaar onderdeel van werk zal blijven, is de verwachting dat we creatiever blijven in hoe en waar we werken, geholpen door nieuwe technologieën. Vraagstukken voor 2023 zijn; wat dit betekent voor de werkplekinrichting op De Dienst en in het verlengde daarvan hoe we medewerkers enerzijds zo goed mogelijk kunnen faciliteren in het uitvoeren van hun werk en anderzijds voldoende ruimte bieden voor ontmoeting en overleg.

6.3 Doelstellingen en acties in 2023

In 2023 werken wij aan de volgende doelstellingen en acties:

Doelstellingen en acties

- Wij vinden het belangrijk om te innoveren. Daarom werken we actief mee aan ontwikkelingen die geïnitieerd worden vanuit het Shared Servicecentrum Leeuwarden. Een voorbeeld is de verandering rondom de Digitale werkomgeving, waaronder het samenwerken via Teams en het vormgeven, implementeren en doorontwikkelen van een Social Intranet.
- Verder zetten we in op digitalisering. Voor 2023 brengen we organisatiebreed de processen in beeld welke door middel van digitalisering / automatisering verder gestroomlijnd kunnen worden.
- Wat betreft de actieve openbaarmaking van documenten in het kader van de Woo komt de VNG nog met invoeringsvoorstellen. Dit zal voor een nog door de Minister te bepalen datum – gefaseerd – moeten worden ingevoerd.
- De toename van de complexiteit en veranderingen in het sociaal domein vragen veel van het organisatievermogen en de mentale veerkracht van medewerkers. Omdat het Concept Begroting na wijziging 2023 (versie 1), De Dienst Noardwest Fryslân

ziekteverzuimpercentage in 2022 is opgelopen, zijn vitaliteit van de medewerker, inzetbaarheid en goed omgaan met werkdruk voor 2023 belangrijke speerpunten.

- Het aantrekken en behouden van kwalitatief goede medewerkers is en blijft belangrijk. In de huidige arbeidsmarkt is dit geen gemakkelijke opgave. We blijven daarom inzetten op een hoge medewerkerstevredenheid en –bevlogenheid. Dit vanuit de gedachte dat het welzijn van medewerkers een sleutelfactor is om als organisatie succesvol te zijn.
- Het verder verbeteren van de samenwerking met de gemeenten blijft een belangrijk speerpunt. Dit hangt ook samen met de aanpassing van de samenwerkingsvorm naar een bedrijfsvoeringsorganisatie. Dat vraagt om competenties als advisering, servicegerichtheid, expertise en onderling vertrouwen. Wij investeren actief in het verder ontwikkelen hiervan.
- Wij zetten in op het verbinden van inhoud en financiën en het verder professionaliseren van inkoop- en (strategisch) contractmanagement. Verder werken we aan de doorontwikkeling van ons datacentrum.
- We geven inzicht in de data uit onze applicaties met behulp van de management-informatie applicatie Cognos.
- Kantoren zullen blijvend anders ingericht en gebruikt worden. Flexibel werken wordt steeds normaler, er komt veel meer focus op gezondheid en hygiëne en we zullen daarom herdefiniëren wat maximale bezetting betekent en wat dit voor de werkplekinrichting op ons kantoor voor gevolgen heeft en hoe vergoedingen zoals woon-werkverkeer en thuiswerkvergoeding moeten worden vormgegeven.

7 Paragraaf Risico's 2023

7.1 Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- A. de weerstandscapaciteit, zijnde middelen en mogelijkheden waarover de Dienst beschikt om niet begrote kosten te dekken.
- B. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie.

Weerstandscapaciteit in euro's per:	01-01-2024 (prognose)	01-01-2023 (prognose)	01-01-2022 (realisatie)
<i>Exploitatie</i>			
Structurele weerstandscapaciteit	100.000	100.000	100.000
<i>Vermogen (balans)</i>			
Reserve uitvoeringslasten	654.806	654.806	654.806
Incidentele weerstandscapaciteit	654.806	654.806	654.806
Totale weerstandscapaciteit	754.806	754.806	754.806

De Dienst heeft voor de continuïteit van de bedrijfsvoering een bepaalde omvang van het weerstandsvermogen nodig om niet begrote kosten te kunnen dekken en risico's van materiële omvang op te vangen. Voor de Dienst bedraagt dit weerstandsvermogen op 1 januari 2023 volgens prognose maximaal € 754.806. Het weerstandsvermogen wordt in 2023 geheel gevormd door de reserve uitvoeringslasten van de Dienst en de post structurele weerstandscapaciteit in de begroting. Deze laatste is ter opvang van de onvoorziene uitgaven in de bedrijfsvoering. Het saldo van de reserve wordt indien nodig aangewend voor het opvangen van lasten voor herstructurering, optimaliseren, innoveren en structureren van werkprocessen.

In de Nota Verbonden Partijen wordt door gemeenten onderstreept wat het belang is van een gezonde financiële positie van verbonden partijen. De kengetallen Solvabiliteit en Liquiditeit die hiervoor worden gebruikt zijn voor de Dienst lager dan de minimale waarde die hiervoor wordt gegeven.

7.2 Risico's Begroting na wijziging 2023

Het realiseren van vooruitgang, innovatie en ambitie gaat niet zonder het nemen van risico's. Vaak wordt over risico's gedacht in termen van voorkomen of elimineren. Tot elke prijs ieder risico uitsluiten is echter niet het doel van risicomanagement. Evenmin kunnen risico's onvoorwaardelijk worden aanvaard. De financiële risico's met betrekking tot de begroting van de Dienst Noardwest Fryslân, waar gemeenten mee kunnen worden geconfronteerd vallen binnen de volgende domeinen:

Algemeen

Voor de sociaal domein programma's in de begroting geldt dat er sprake is van zogenaamde openeindregelingen. Meer aanvragen dan begroot leidt dan tot overschrijding van de kosten.

Wmo

De AMvB stelt dat voor Wmo-voorzieningen een reëel tarief moet worden gesteld (goede verhouding tussen tarief en kwaliteit). Door deze AMvB hebben wijzigingen in bijvoorbeeld de CAO Verpleeg- & Verzorgingshuizen & Thuiszorg (VVT) mogelijk een rechtstreeks effect op de tarieven Huishoudelijke Hulp en Begeleiding van gemeenten.

Jeugd

Specialistische Jeugdhulp

Vanaf 1 januari 2018 is in Friesland voor jeugdhulp een vorm van resultaatbekostiging van kracht. De ervaringen van de afgelopen jaren laten zien dat deze inkoopsystematiek belangrijke financiële issues met zich meebrengt aangaande het verkrijgen van grip op de totale kosten.

In 2020 is gestart met de voorbereidingen voor de nieuwe inkoop Specialistische Jeugdhulp. Het doel van de nieuwe inkoop is om de 'weeffouten' in de oude systematiek zoveel mogelijk te herstellen. De implementatiedatum voor de percelen Specialistische Jeugdhulp en Wonen is wederom een jaar opgeschoven naar 1 januari 2024. Dit betekent dat er nog een periode onder de oude systematiek zal worden gewerkt. Sociaal Domein Fryslân, De Dienst Noardwest Fryslân en de gemeenten hebben een belangrijke gezamenlijke taak om de overbruggingsperiode de juiste maatregelen te blijven treffen om de risico's zoveel mogelijk te beperken. De financiële effecten van de nieuwe inkoop 2024 zijn niet bekend en brengen daarom risico's met zich mee.

Hoogspecialistische jeugdhulp

Per 1 mei 2020 wordt in Friesland middels lumpsumbekostiging Hoogspecialistische Jeugdhulp (HSJH) ingekocht bij 5 aanbieders. Er is besloten het contract HSJH per 1 januari 2023 opnieuw te verlengen. Dit betekent dat er nog een jaar onder de oude systematiek zal worden gewerkt met navenante kosten en verdeelsystematiek. De financiële effecten van de nieuwe inkoop 2024 zijn niet bekend en brengen daarom risico's met zich mee.

Bedrijfsvoering

De werkzaamheden binnen het Sociaal Domein zijn erop gericht om adequate zorg/voorzieningen te bieden aan de inwoners. Daarbij kunnen dingen misgaan, met mogelijke reputatieschade tot gevolg. Door het goed organiseren van het risicobeheer en een goed HR beleid zet De Dienst in op het enerzijds goed bedienen van cliënten en anderzijds het voeren van een passend risicomanagement. Daarbij rekening houdend met de actuele maatschappelijke ontwikkelingen met betrekking tot bijvoorbeeld de krappe arbeidsmarkt, privacywetgeving, toenemende transparantie door het gebruik van social media etc. en de mogelijke gevolgen daarvan.

Financiële begroting 2023

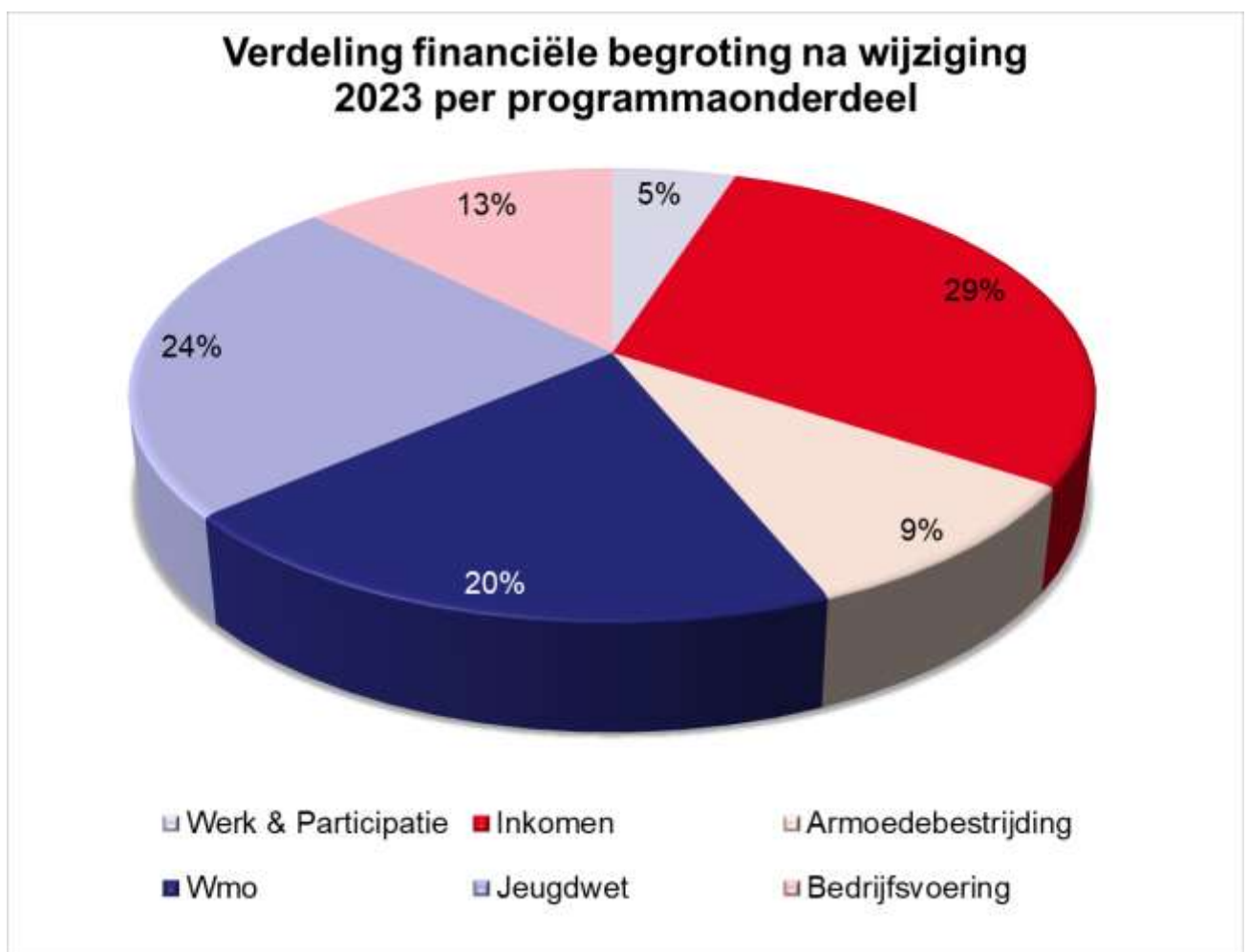
In de Financiële begroting na wijziging 2023 gaan we in op financiële doelstellingen, financiële samenvattingen en financiële uitgangspunten van de bedrijfsvoeringsorganisatie.

8 Financiële Begroting na wijziging 2023

De financiële begroting van de Dienst vormt een onderdeel van de totale financiële begroting Sociaal Domein voor de gemeenten Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke. De Dienst voert gemeentelijke taken uit binnen het kader van de Participatiewet, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en de Jeugdwet.

In dit hoofdstuk gaan we in op de begroting na wijziging van de Bedrijfsvoeringsorganisatie, de totale begrote staat van baten en lasten en de begroting EMU-saldo, vermogen en het financieel resultaat. We sluiten af met een meerjarenraming.

In de financiële begroting wordt gerefereerd naar de cijfers 2021. De lasten 2021 van Armoedebestrijding (deel), Wmo en Jeugdwet vielen formeel in de rekening van de gemeenten zelf. De cijfers zijn echter ten bate van vergelijk opgenomen.

8.1 Financiële programmabegroting na wijziging 2023

	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Lasten in euro's					
Werk, Participatie en Inkomen	28.722.184	26.832.040	26.798.571	26.737.653	29.217.838
Armoedebestrijding	7.956.039	2.691.399	7.852.007	2.675.696	2.968.133
Wmo	16.844.604	17.224.751	15.848.574	16.016.940	15.801.401
Jeugdwet	19.554.336	18.519.996	19.229.422	17.154.500	18.211.362
Bedrijfsvoering	11.228.336	10.393.800	11.285.079	10.677.557	9.892.378
Totaal lasten	84.305.499	75.661.985	81.013.653	73.262.346	76.091.112
Baten in euro's					
Werk, Participatie en Inkomen	585.079	627.404	493.401	671.859	1.493.955
Armoedebestrijding	103.316	101.434	77.487	86.192	173.250
Wmo	607.856	603.173	583.801	548.453	649.117
Jeugdwet	-	-	-	-	5.155
Bedrijfsvoering	889.476	794.080	897.048	790.601	911.207
Totaal baten	2.185.726	2.126.091	2.051.736	2.097.105	3.232.684
Resultaat	-82.119.773	-73.535.894	-78.961.917	-71.165.241	-72.858.428
Dekking in euro's					
Gemeentelijke bijdragen					
Werk, Participatie en Inkomen	28.137.105	26.204.636	26.305.170	26.065.793	27.723.884
Armoedebestrijding	7.852.723	2.589.965	7.774.520	2.589.505	2.794.882
Wmo	16.236.748	16.621.578	15.264.773	15.468.487	15.152.284
Jeugdwet	19.554.336	18.519.996	19.229.422	17.154.500	18.206.206
Bedrijfsvoering	10.338.860	9.599.719	10.388.031	9.886.956	8.981.171
Totaal gemeentelijke bijdragen	82.119.773	73.535.894	78.961.917	71.165.241	72.858.428
Netto resultaat	-	-	-	-	-
GR De Dienst Noardwest Fryslân is per 1 januari 2021 gewijzigd van een openbaar lichaam naar een bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO). Vanaf 1 januari 2021 was De Dienst gemandateerd voor de Wmo, de Jeugdwet en een deel van het programma Armoedebestrijding. Op grond hiervan vielen de lasten 2021 van deze regelingen formeel in de rekening van de gemeenten zelf. De bovenstaande cijfers zijn echter ten bate van vergelijk volledig opgenomen. Per 1 januari 2022 zijn bovenstaande regelingen weer aan De Dienst gedelegeerd. Van bovenstaande bijdragen komt voor 2021 het volgende deel ten laste van gemeenten zelf:					
Formeel voor rekening van gemeenten (i.v.m. wijziging BVO)	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Gemeentelijk deel in euro's					
Werk, Participatie en Inkomen	-	-	-	-	-
Armoedebestrijding	-	-	-	-	573.673
Wmo	-	-	-	-	15.152.284
Jeugdwet	-	-	-	-	18.206.206
Totaal gemeentelijk deel	-	-	-	-	33.932.164

8.2 Programmabegroting Werk, Participatie en Inkomen

Noardwest Fryslân - Programma Werk, Participatie en Inkomen						
Taakveld		Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Lasten in euro's						
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.120.989	632.791	648.072	434.850	-
6.3	Inkomensregelingen	24.656.129	23.734.846	23.413.928	23.580.067	26.632.074
6.4	WSW en beschut werken (Begeleide participatie)	980.364	781.445	816.155	815.850	704.037
6.5	Arbeidsparticipatie	1.964.702	1.682.958	1.920.416	1.906.886	1.881.728
Totale lasten Werk, Participatie en Inkomen		28.722.184	26.832.040	26.798.571	26.737.653	29.217.838
Baten in euro's						
6.3	Inkomensregelingen	585.079	627.404	493.401	671.859	1.493.614
6.5	Arbeidsparticipatie	-	-	-	-	341
Totale baten Werk, Participatie en Inkomen		585.079	627.404	493.401	671.859	1.493.955
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdragen structureel	27.483.983	26.204.636	25.930.794	25.806.652	25.004.597
	Gemeentelijke bijdragen incidenteel	653.122	-	374.376	259.141	2.719.287
Gemeentelijke bijdragen		28.137.105	26.204.636	26.305.170	26.065.793	27.723.884

Financiële uitgangspunten en opmerkingen

- Algemeen uitgangspunt voor de begroting is de septembercirculaire Gemeentefonds 2022 (www.rijksoverheid.nl).
- De gemiddelde uitkeringen zijn geïndexeerd met 2,6% over 2023 (conform CPI septembercirculaire gemeentefonds 2022) ten opzichte van de geprognosticeerde gemiddelde uitkering over het jaar 2022.
- Het gemiddeld aantal cliënten Inburgering is gebaseerd op de gemeentelijke taakstelling Inburgering.
- Voor het bepalen van het gemiddeld aantal cliënten voor (reguliere) loonkostensubsidie is uitgegaan van de in de septembercirculaire 2022 gehanteerde groeifactor.
- Het gemiddeld aantal cliënten voor *loonkostensubsidie* Beschut Werken is gebaseerd op de landelijk vastgestelde taakstelling per gemeente. Motie Beschut Werken Waadhoeke is hierin verwerkt.
- Het gemiddeld aantal cliënten voor *begeleiding* Beschut Werken is gebaseerd op de landelijk vastgestelde taakstelling per gemeente. Motie Beschut Werken Waadhoeke is hierin verwerkt.
- Op verzoek van de gemeente is bij de gemeente Harlingen € 30.000 opgenomen voor lokale participatie-initiatieven.
- In de Begroting na wijziging 2023 en de meerjarenraming 2023-2026 is voor de gemeente Harlingen rekening gehouden met een gemeentelijke bijstellingen (taakstelling € 291.000 i.h.k.v. neerwaartse bijstelling aantal bijstandsgerechtigden).

Voor een toelichting op de taakvelden wordt verwezen naar de begrippenlijst in bijlage C.

Aantallen en gemiddeld uitkeringsbedrag Werk, Participatie en Inkomen .

	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Werk en Participatie					
Aantal re-integratiecliënten					
Gemiddeld aantal cliënten 'van waarde' (0-40)	740	716	719	728	720
Gemiddeld aantal cliënten 'perspectiefrijk' (40-80)	1.071	1.037	1.041	1.049	1.042
Gemiddeld aantal cliënten 'kansrijk' (80-100)	45	65	44	72	65
Gemiddeld aantal re-integratiecliënten	<u>1.856</u>	<u>1.818</u>	<u>1.804</u>	<u>1.849</u>	<u>1.827</u>
Aantal cliënten Inburgering					
Instroom onderwijsroute	38	12	3	12	0
Instroom B1-route	92	29	8	29	0
Instroom Z-route	22	7	2	7	0
Totale instroom	<u>152</u>	<u>48</u>	<u>13</u>	<u>48</u>	<u>0</u>
Inkomen					
Uitkeringen Participatiewet < 65 jaar					
Gemiddeld aantal cliënten	<u>1.380</u>	<u>1.390</u>	<u>1.370</u>	<u>1.416</u>	<u>1.440</u>
Uitkeringen IOAW					
Gemiddeld aantal cliënten	<u>91</u>	<u>95</u>	<u>89</u>	<u>93</u>	<u>102</u>
Uitkeringen IOAZ					
Gemiddeld aantal cliënten	<u>7</u>	<u>7</u>	<u>7</u>	<u>9</u>	<u>11</u>
Uitkeringen Bbz starters					
Gemiddeld aantal cliënten	<u>6</u>	<u>7</u>	<u>6</u>	<u>7</u>	<u>5</u>
Uitkeringen Bbz gevestigden					
Gemiddeld aantal cliënten	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
Gemiddeld uitkeringsbedrag Part.wet < 65 jr	15.028	14.828	14.637	14.666	14.377
Gemiddeld uitkeringsbedrag IOAW	16.087	15.846	15.679	15.745	15.299
Gemiddeld uitkeringsbedrag IOAZ	19.223	16.462	18.735	16.992	16.301

Uitgangspunten en opmerkingen

- De cliëntaantallen van ultimo september 2022 zijn als uitgangspunt genomen bij het opstellen van de begroting na wijziging 2023.
- De verwachte indexatie, op basis van de septembercirculaire 2022, op de bestanden Participatiewet Basis en IOAW is 2,3% voor 2023.

Beleidsindicatoren Werk, Participatie en Inkomen

Beleidsindicator	Eenheid	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
27. Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	215	219	223	231
28. Lopende re-integratie voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	300	293	319	320

Input beleidsindicatoren	Bron	Waarde
Aantal inwoners totaal	CBS peildatum 1 augustus 2022	68.964
Aantal inwoners 15-64 jaar	CBS peildatum 1 januari 2022	42.033
Aantal personen met een bijstandsuitkering	Begroting 2023 BnW onderdeel Werk, Part. & Inkomen	1.486
Aantal lopende re-integratievoorzieningen	CBS peildatum ultimo juni 2022	1.260

8.3 Programmabegroting Armoedebestrijding

Noardwest Fryslân - Programma Armoedebestrijding						
Taakveld		Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Lasten in euro's						
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	49.277	48.302	48.028	54.030	46.655
6.3	Inkomensregelingen	7.906.762	2.643.097	7.803.979	2.621.666	2.921.478
Totale lasten Armoedebestrijding		7.956.039	2.691.399	7.852.007	2.675.696	2.968.133
Baten in euro's						
6.3	Inkomensregelingen	103.316	101.434	77.487	86.192	173.250
Totale baten Armoedebestrijding		103.316	101.434	77.487	86.192	173.250
Dekking in euro's						
	Gemeentelijke bijdragen structureel	2.646.223	2.589.965	2.568.020	2.589.504	2.565.634
	Gemeentelijke bijdragen incidenteel	5.206.500	-	5.206.500	-	229.248
Gemeentelijke bijdragen		7.852.723	2.589.965	7.774.520	2.589.505	2.794.882

Financiële uitgangspunten en opmerkingen

- De gemiddelde uitkeringen zijn geïndexeerd met 2,6% over 2023 (conform CPI septembercirculaire gemeentefonds 2022) ten opzichte van de geprognosticeerde gemiddelde uitkering over het jaar 2022.
- In de septembercirculaire gemeentefonds 2022 is aangegeven dat er nogmaals een incidentele betaling van €1.300 in 2023 zal plaatsvinden voor energietoeslag.

Voor een toelichting op de taakvelden wordt verwezen naar de begrippenlijst in bijlage C.

Aantallen Armoedebestrijding

	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Aantal cliënten					
AV Frieso uitkeringsgerechtigden	633	722	619	732	722
AV Frieso niet-uitkeringsgerechtigden	1.622	1.483	1.585	1.472	1.483
Bijzondere bijstand bewindvoering	447	461	437	459	462
Aantal toegekende aanvragen					
Bijzondere bijstand vergunninghouders	44	41	43	32	41
Bijzondere bijstand energietoeslag	4005	0	4005	0	0
Bijzondere bijstand overig	275	337	269	269	336
Compensatieregeling Eigen Risico	487	430	476	583	430
Individuele Studietoeslag	11	10	11	8	9
Individuele Inkomenstoelag	841	792	822	756	792

Uitgangspunten en opmerkingen

- Het uitgangspunt voor de bestandsontwikkeling zijn de aantallen zoals opgenomen in de prognose 2022 van de bestuursrapportage juni 2022.
- Conform de septembercirculaire gemeentefonds 2022 hanteren wij een indexatie van 2,3% voor de bestandsontwikkeling 2023.
- De aantallen Energietoeslag zijn gebaseerd op de aantallen van de maand september 2022 met de verwachting dat de hoeveelheid aanvragen tot het einde van het jaar maandelijks met 50% afneemt.
- Bij de bestandsontwikkeling van AV Frieso is over 2022 een dalende lijn te zien, dit verklaart de afname tussen Begroting 2023 en Begroting na wijziging 2023.

8.4 Programmabegroting Jeugdwet

Noardwest Fryslân - Programma Jeugdwet						
Taakveld		Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Lasten in euro's						
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	11.421.519	11.338.640	11.343.567	10.301.999	11.267.102
6.73a	Pleegzorg	1.562.085	1.454.000	1.505.812	1.319.000	1.402.189
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	3.768.024	3.258.500	3.351.210	3.121.001	3.495.834
6.74a	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	292.102	276.250	295.332	260.000	293.079
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	544.606	544.606	676.500	666.500	547.690
6.74c	Gesloten plaatsing	1.966	1.648	2.057	1.486	1.205
6.82a	Jeugdbescherming	1.769.400	1.483.200	1.851.300	1.337.400	1.084.921
6.82b	Jeugdreclassering	194.634	163.152	203.643	147.114	119.341
Totale lasten Jeugdwet		19.554.336	18.519.996	19.229.422	17.154.500	18.211.362
Baten in euro's						
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	-	-	-	-	5.155
Totale baten Jeugdwet		-	-	-	-	5.155
Dekking in euro's						
Gemeentelijke bijdragen		19.554.336	18.519.996	19.229.422	17.154.500	18.206.206

Financiële uitgangspunten en opmerkingen

- De herziene inkoop voor Specialistische Jeugdhulp en Wonen welke per 2023 zou ingaan is wederom een jaar uitgesteld naar 1 januari 2024. Daarom zijn:
 - de aantallen (going concern) geraamd op basis van trends in de bestandsontwikkeling
 - de gemiddelde budgetten per cliënt t.o.v. de begroting 2023 geïndexeerd met de CPI 2023 2,6% conform de septembercirculaire gemeentefonds 2022
- Het lumpsum-contract Hoogspecialistische Jeugdhulp is wederom een jaar verlengd. Hoe de inkoop er per 2024 uit zal zien is nog onduidelijk. De Begroting na wijziging 2023 is gebaseerd op de vastgestelde lumpsum 2023. Het gemeentelijk aandeel in de kosten voor de dienstverlening is ingeschat o.b.v. de realisatie 2020 en 2021. Voor Terschelling is er sprake van één toewijzing voor HSJH met navenante kosten.
- Voor Terschelling is een geheel jaar 'begeleiding in de klas' begroot (Lokale Inkoop).
- De begrote lasten van Sociaal Domein Fryslân zijn opgenomen o.b.v. de Begroting 2023.
- De begrote lasten m.b.t. de Gecertificeerde Instellingen zijn opgenomen op basis van de concept afspraken 2023.
- In de Begroting na wijziging 2023 en de meerjarenraming 2023-2026 is voor de gemeente Harlingen rekening gehouden met een gemeentelijke bijstellingen (taakstelling € 51.000 i.h.k.v. POH-Jeugd).

Voor een toelichting op de taakvelden wordt verwezen naar de begrippenlijst in bijlage C.

Aantallen Jeugdwet

Noardwest Fryslân - Programma Jeugdwet					
Taakveld	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Aantallen cliënten Jeugdwet per jaar					
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig					
Regionale Inkoop	1.657	1.714	1.618	1.597	1.659
Lokale Inkoop	48	53	42	37	52
6.73a Pleegzorg					
Pleegzorg	126	127	115	117	121
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig					
Hoogspecialistische Jeugdhulp	10	9	11	9	11
Verblijf	139	137	136	134	140
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf					
Dyslexie	157	151	151	142	155
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf					
Landelijke Inkoop	7	7	3	10	6
Crisis	36	36	41	34	36
6.82a Jeugdbescherming					
Jeugdbescherming	189	-	189	-	-
6.82b Jeugdreclassering					
Jeugdreclassering	25	-	25	-	-

Beleidsindicator Jeugdwet

Beleidsindicator	Eenheid	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
29. Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	13%	14%	13%	14%	13%

8.5 Programmabegroting Wet maatschappelijke ondersteuning

Noardwest Fryslân - Programma Wmo					
Taakveld	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Lasten in euro's					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-	-	-	-	-
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	93.000	117.000	93.000	107.000	70.641
6.6 Maatwerkvoorzieningen	3.363.968	3.127.109	2.913.974	3.023.009	2.573.806
6.71a Huishoudelijke hulp	6.942.879	7.091.725	6.412.000	6.195.853	6.207.408
6.71b Begeleiding	4.138.870	4.414.600	4.181.001	4.408.804	4.513.443
6.71c Dagbesteding	2.305.886	2.474.316	2.238.500	2.282.273	2.295.045
6.71d Overige maatwerkarrangementen	-	-	10.100	-	141.059
6.81a Beschermd wonen	-	-	-	-	-
Totale lasten Wmo	16.844.604	17.224.751	15.848.574	16.016.940	15.801.401
Baten in euro's					
6.6 Maatwerkvoorzieningen	74.564	75.809	56.857	75.809	48.610
6.71a Huishoudelijke hulp	533.292	527.364	523.944	472.644	562.950
6.71d Overige maatwerkarrangementen	-	-	3.000	-	37.556
Totale baten Wmo	607.856	603.173	583.801	548.453	649.117
Dekking in euro's					
Gemeentelijke bijdragen	16.236.748	16.621.578	15.264.773	15.468.487	15.152.284

Financiële uitgangspunten en opmerkingen

- De tarieven 2023 van de Maatwerkvoorzieningen huishoudelijke hulp, begeleiding en dagactiviteiten zijn o.b.v. cao VVT 2022-2023 geïndexeerd.
- De tarieven collectief vervoer zijn geïndexeerd met 5,0%. Indexatie vindt normaliter plaats o.b.v. de NEA index. De NEA index 2023 was bij het opstellen van de begroting na wijziging 2023 nog niet gepubliceerd.
- De rolstoelvoorzieningen en vervoersvoorzieningen zijn op basis van contractuele afspraken geïndexeerd.
- De Eigen bijdragen CAK zijn opgenomen op basis van het huidige aantal cliënten.
- De financiën Wmo maakten in jaar 2021 deel uit van de gemeentelijke begroting. De cijfers zijn in bovenstaand overzicht opgenomen voor een beter vergelijk, maar maken geen deel uit van de cijfers van de Dienst.

Voor een toelichting op de taakvelden wordt verwezen naar de begrippenlijst in bijlage C.

Aantallen Wmo

Noardwest Fryslân - Programma Wmo					
Taakveld	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Aantallen Wmo					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie					
Mantelzorg	-	-	-	-	-
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen					
Overige externe zaken	-	-	-	-	-
6.6 Maatwerkvoorzieningen					
Collectief vervoer	2.971	2.971	2.952	2.955	2.994
Rolstoelvoorziening	536	552	528	571	568
Vervoersvoorziening	828	831	823	826	833
Woonvoorziening	705	618	661	628	585
Totaal	5.040	4.972	4.964	4.980	4.980
6.71a Huishoudelijke hulp					
Huishoudelijke Ondersteuning	2.162	2.181	2.031	1.933	1.915
6.71b Begeleiding					
Individuele Begeleiding	760	733	769	728	790
Kortdurend verblijf	3	3	2	2	3
Totaal	763	736	771	730	794
6.71c Dagbesteding					
Dagactiviteiten	373	382	355	357	373
6.71d Overige maatwerkarrangementen					
Incidentele regelingen	-	-	-	-	-
6.81a Beschermd wonen					
Beschermd wonen	-	-	-	-	-
Totaal aantal Wmo	8.338	8.271	8.121	8.000	8.062

Uitgangspunten en opmerkingen

- De aantallen van september 2022 zijn als uitgangspunt genomen bij het opstellen van de begroting na wijziging 2023.
- Op de aantallen september 2022 is alleen voor Huishoudelijke Hulp 1 indexering van 5% toegepast.
- In deze begroting wordt geen rekening gehouden met demografische ontwikkelingen.

Beleidsindicator Wmo

Beleidsindicator	Eenheid	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
32. Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	634	631	634	635	638

8.6 Begroting Bedrijfsvoeringsorganisatie

	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Lasten					
Personeelskosten, in dienst	8.262.883	7.538.120	7.446.466	7.378.422	6.470.909
Personeelskosten, inhuur/payroll	88.923	76.660	218.274	212.910	630.059
Personeelskosten, Pastiel	118.412	128.414	129.548	127.812	122.932
Personeelskosten, incidenteel	71.047	68.536	803.231	293.343	478.030
Totaal Personeelskosten	8.541.266	7.811.730	8.597.519	8.012.487	7.701.930
Overige personeelskosten	340.000	315.000	315.000	315.000	213.331
Huisvestingskosten	405.000	325.000	347.500	325.000	325.056
Automatiseringskosten	885.000	885.000	885.000	885.000	890.168
Organisatiekosten	225.500	225.500	225.500	225.500	194.741
Kosten werkzaamheden derden	103.570	103.570	103.570	103.570	103.503
Accountants- en advieskosten	140.000	140.000	140.000	140.000	70.411
Afschrijvingen materiële vaste activa	200.000	200.000	200.000	200.000	181.558
Cliëntparticipatie	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Uitvoeringslasten BZF	200.000	200.000	283.000	283.000	175.245
Sociale Recherche	63.000	63.000	63.000	63.000	10.750
Structurele weerstandscapaciteit	100.000	100.000	100.000	100.000	-
Baten en lasten voorgaande jaren	-	-	-10	-	683
Totaal lasten bedrijfsvoering	11.228.336	10.393.800	11.285.079	10.677.557	9.892.378
Baten					
Rente inkomsten	-	-	-	-	783
Dekking programma PIM	862.958	767.562	751.808	755.437	656.995
Dekking PIM project	-	-	-	-	-
Dekking Wmo project	-	-	-	-	-
Dekking BV project	-	-	-	-	-
Dekking project	-	-	-	-	-
Dekking PIM overig	14.030	14.030	75.139	22.884	55.845
Dekking Wmo overig	-	-	54.569	-	36.887
Dekking BV overig	12.489	12.489	15.532	12.280	99.996
Dekking overig	26.519	26.519	145.240	35.164	192.728
Baten en lasten voorgaande jaren	-	-	-	-	-
Bijdrage Leeuwarderadeel	-	-	-	-	60.700
Totaal baten bedrijfsvoering	889.476	794.080	897.048	790.601	911.207
Dekking					
Gemeentelijke bijdragen	10.338.860	9.599.719	10.388.031	9.886.956	8.981.171

Financiële uitgangspunten en opmerkingen

- De energielasten zullen als gevolg van de hoge gas- en elektriciteitsprijzen in 2023 sterker toenemen dan verwacht. De verwachte toename is in de begroting na wijziging verwerkt;
- Het personeelsbestand zal in 2023 qua formatie toenemen. Dit wordt door een aantal factoren veroorzaakt:
 - Op IT gebied zien we een steeds verdere toename aan werkzaamheden o.a. door hogere eisen op het gebied van informatiebeveiliging.
 - Verder zien we dat de inburgeringstaakstelling voor 2023 voor gemeenten onlangs verder is verhoogd, hetgeen extra werkzaamheden met zich meebrengt.
- De personeelslasten worden binnen het meerjarenperspectief geraamd op basis van de geldende CAO afspraken. Uit ervaringscijfers van de afgelopen jaren blijkt dat, ingeval er nog geen CAO afspraken gelden, een trendmatige stijging van 2% per jaar realistisch is. Verwachting is dat dit voor 2023 hoger zal uitpakken, gezien de hoge inflatiepercentages en de lopende CAO onderhandelingen. In de personeelsbegroting is voor de jaren 2023-2026 uitgegaan van de ramingen van het CPB voor de loonvoet sector overheid (conform septembercirculaire 2022). Het CPB hanteert de volgende percentages:
 - 2023: 3,3%
 - 2024: 4,2%
 - 2025: 4,1%
 - 2026: 3,9%

De werkgevers (VNG en WSGO) stellen voor 2023 een loonsverhoging van 4,5% voor, terwijl de vakbonden een percentage van 12% eisen. Het plaatsen van een disclaimer bij de in de personeelsbegroting gehanteerde indexatiepercentages is daarmee van belang.
- Bij de berekening van de overige lasten bedrijfsvoering over 2023 is geen rekening gehouden met een mogelijke kostenstijging.

Verdeling bedrijfsvoeringslasten over gemeenten / programma's / taakvelden

Verdeling bedrijfsvoeringslasten over gemeenten	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Gemeente Harlingen	2.845.672	2.635.952	2.877.705	2.726.897	2.482.438
Gemeente Terschelling	480.298	480.683	500.451	492.161	425.998
Gemeente Vlieland	106.326	110.339	131.463	121.413	99.922
Gemeente Waadhoeke	6.906.564	6.372.745	6.878.412	6.546.485	5.972.812
Totaal Dienst	10.338.860	9.599.719	10.388.031	9.886.956	8.981.171

Verdeling bedrijfsvoeringslasten over programma's	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
Programma Werk, Participatie en Inkomen	5.308.579	4.187.498	5.155.680	4.364.789	4.102.732
Programma Armoedebestrijding	1.261.496	1.191.160	1.288.920	1.241.216	1.025.683
Programma Wmo en Jeugdwet	3.768.785	4.221.061	3.943.431	4.280.951	3.852.756
Totaal Dienst	10.338.860	9.599.719	10.388.031	9.886.956	8.981.171

Bedrijfsvoeringslasten totaal Verdeling over taakvelden	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Prognose 2022	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
0.4 Overhead	5.902.340	5.480.437	5.840.552	5.655.988	5.006.189
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	63.116	23.530	37.119	24.437	2.025
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	5.996	7.315	5.883	7.116	6.075
6.3 Inkomensregelingen	2.060.315	1.938.696	2.453.225	2.070.547	1.994.172
6.4 WSW en beschut werk	300.078	378.739	383.487	372.482	339.159
6.5 Arbeidsparticipatie	239.924	167.580	137.057	170.466	147.083
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	212.070	94.821	99.119	95.885	104.343
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo)	413.230				
6.71b Begeleiding (Wmo)	266.836				
6.71c Dagbesteding (Wmo)	148.662				
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	471.640				
6.73a Pleegzorg	64.505				
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	155.597				
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	12.062				
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	22.489				
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+		796.764	729.466	786.447	704.264
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		711.837	702.124	703.590	677.862
Totaal Dienst	10.338.860	9.599.719	10.388.031	9.886.956	8.981.171

Beleidsindicatoren

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn gemeenten gehouden in de programma's in de begroting (artikel 8 BBV) en in de programmaverantwoording in het jaarverslag (artikel 25 BBV) de beoogde en gerealiseerde maatschappelijke effecten van de verschillende programma's toe te lichten aan de hand van zogenaamde beleidsindicatoren. Deze indicatoren dragen bij aan het beleidsmatiger maken van begroting en jaarverslag. Raadsleden kunnen zich zo op de belangrijke momenten in een beleidscyclus een beeld vormen over de behaalde en te behalen beleidsresultaten. Omdat het wenselijk is de resultaten van gemeenten onderling te kunnen vergelijken, is in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten een uniforme lijst van beleidsindicatoren vastgesteld.

Beleidsindicator	Eenheid	Begroting na Wijziging 2023	Begroting 2023	Begroting na wijziging 2022	Jaar 2021
1. Formatie	Fte per 1.000 inwoners	1,68	1,58	1,60	1,56
2. Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	1,50	1,43	1,50	1,56
3. Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 149,92	€ 140,37	€ 144,52	€ 131,62
4. Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	1,0%	1,0%	5,4%	12,2%
5. Overhead	% van totale lasten	57,1%	57,1%	57,2%	55,7%

8.7 Begroting EMU-saldo

Het EMU-saldo is een belangrijke indicator voor de gezondheid van de overheidsfinanciën. Het EMU-saldo is het verschil van inkomsten en uitgaven van de overheid en wordt berekend op basis van voorschriften van de Europese Unie.

EMU-Saldo in euro's	2026 (prognose)	2025 (prognose)	2024 (prognose)	2023 (prognose)
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	0	0	0	0
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	214.118	209.920	204.800	200.000
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0	0	0
Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	53.530	52.480	51.200	50.000
Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	-	-	-	-
Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:				
Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	-	-	-	-
EMU-Saldo	160.589	157.440	153.600	150.000

8.8 Begroting vermogen en financieel resultaat

Conform de voorschriften van het BBV is hieronder een meerjaren raming opgenomen van de balansstanden en het te verwachten financieel resultaat.

Verwachte omvang in euro's	31 december 2022	31 december 2023	31 december 2024	31 december 2025	31 december 2026
Activa					
Materiële vaste activa	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000
Financiële vaste activa	1.100.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000
Vlottende activa < 1 jaar	6.654.000	6.654.000	6.654.000	6.654.000	6.654.000
Liquide middelen	250.806	250.806	250.806	250.806	250.806
Overlopende activa	3.500.000	3.500.000	3.500.000	3.500.000	3.500.000
	12.004.806	12.004.806	12.004.806	12.004.806	12.004.806
Passiva					
Eigen vermogen	654.806	654.806	654.806	654.806	654.806
Voorzieningen	350.000	350.000	350.000	350.000	350.000
Vlottende passiva < 1 jaar	4.750.000	4.750.000	4.750.000	4.750.000	4.750.000
Overlopende passiva	6.250.000	6.250.000	6.250.000	6.250.000	6.250.000
	12.004.806	12.004.806	12.004.806	12.004.806	12.004.806
Verwachte omvang in euro's	2022	2023	2024	2025	2026
Financieel resultaat	-	-	-	-	-

8.9 Meerjarenraming

	Meerjarenraming			Begroting na wijziging
	2026	2025	2024	2023
Lasten in euro's				
Werk, Participatie en Inkomen	32.463.148	31.155.125	29.769.540	28.722.185
Armoedebestrijding	2.922.997	2.871.416	2.808.512	7.956.038
Wmo	18.249.616	17.809.261	17.315.562	16.844.604
Jeugdwet	20.671.263	20.268.535	19.777.402	19.554.336
Bedrijfsvoering	12.020.966	11.785.261	11.497.816	11.228.336
Totaal lasten	86.327.992	83.889.597	81.168.832	84.305.499
Baten in euro's				
Werk, Participatie en Inkomen	607.692	583.932	654.066	585.078
Armoedebestrijding	106.980	99.606	118.017	103.316
Wmo	607.856	607.856	607.856	607.856
Jeugdwet	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	952.266	933.594	910.824	889.476
Totaal baten	2.274.794	2.224.989	2.290.763	2.185.726
Resultaat	-84.053.198	-81.664.608	-78.878.069	-82.119.773
Dekking in euro's				
Gemeentelijke bijdragen				
Werk, Participatie en Inkomen	31.855.456	30.571.192	29.115.474	28.137.107
Armoedebestrijding	2.816.018	2.771.809	2.690.495	7.852.723
Wmo	17.641.760	17.201.405	16.707.706	16.236.748
Jeugdwet	20.671.263	20.268.535	19.777.402	19.554.336
Bedrijfsvoering	11.068.700	10.851.667	10.586.992	10.338.860
Totaal gemeentelijke bijdragen	84.053.198	81.664.608	78.878.069	82.119.773
Totaal dekking	84.053.198	81.664.608	78.878.069	82.119.773
Netto resultaat	-	-	-	-
	Meerjarenraming			Begroting na wijziging
	2026	2025	2024	2023
Gemeente Harlingen	24.356.986	23.639.557	22.820.101	24.001.101
Gemeente Terschelling	3.036.538	2.958.367	2.870.030	3.275.710
Gemeente Vlieland	560.451	543.238	524.772	556.855
Gemeente Waadhoeke	56.099.222	54.523.447	52.663.166	54.286.107
Totaal gemeentelijke bijdragen	84.053.197	81.664.610	78.878.069	82.119.773
	84.053.197	81.664.610	78.878.069	82.119.773

	Meerjarenraming			Begroting na wijziging
	2026	2025	2024	2023
0.4 Overhead	6.318.998	6.195.096	6.043.996	5.902.340
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.250.478	1.245.394	1.239.194	1.233.382
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	99.419	99.293	99.140	98.996
6.3 Inkomensregelingen	32.454.475	31.143.956	29.682.745	33.934.812
6.4 WSW en beschut werk	1.407.782	1.364.884	1.317.904	1.280.441
6.5 Arbeidsparticipatie	2.410.188	2.384.307	2.293.480	2.204.628
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	4.013.952	3.839.011	3.668.987	3.501.474
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo)	7.335.112	7.182.771	6.996.989	6.822.818
6.71b Begeleiding (Wmo)	4.691.089	4.606.224	4.502.731	4.405.706
6.71c Dagbesteding (Wmo)	2.622.879	2.572.822	2.511.778	2.454.549
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	12.736.996	12.486.250	12.180.464	11.893.159
6.73a Pleegzorg	1.741.414	1.707.269	1.665.628	1.626.590
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	3.945.796	3.868.428	3.774.076	3.923.621
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	325.636	319.251	311.464	304.164
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	594.201	586.141	576.311	567.095
6.74c Gesloten plaatsing	2.105	2.064	2.013	1.966
6.82a Jeugdbescherming	1.894.305	1.857.162	1.811.866	1.769.400
6.82b Jeugdreclassering	208.374	204.288	199.305	194.634
Totaal gemeentelijke bijdragen	84.053.198	81.664.608	78.878.069	82.119.773
	84.053.198	81.664.608	78.878.069	82.119.773

In de meerjarenraming zijn de gemiddelde uitkeringen en kosten, conform de CPI zoals opgenomen in de septembercirculaire gemeentefonds 2022, met de volgende percentages geïndexeerd:

- 2024: 2,4%
- 2025: 2,5%
- 2026: 2,0%

9 Besluit tot vaststelling

BESLUIT TOT VASTSTELLING

Het bestuur van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân

Besluit:

Vast te stellen de Begroting na Wijziging 2023 van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân.

Aldus vastgesteld in de vergadering van.....

Mevrouw J. Hoekstra- Sikkema,

Voorzitter

De heer M.J. Jellema,

Secretaris

Bijlage A Verdeelsleutel kosten Bedrijfsvoering

Gemeente	Aantal inwoners per 1-1-2023*	Aantal uitkeringsgerechtigden (PIM) per 1-1-2023	Aantal Wmo-voorzieningen per 1-1-2023	Aantal Jeugd-voorzieningen per 1-1-2023
Harlingen	15.906	460	2.100	320
Terschelling	4.964	20	570	85
Vlieland	1.196	6	130	8
Waadhoeke	46.321	910	4.900	1.030
Totaal	68.387	1.396	7.700	1.443

De verdeling van de bedrijfsvoeringslasten heeft conform de Gemeenschappelijke regeling voor een bedrijfsvoeringsorganisatie 2022, op basis van onderstaande passage, plaatsgevonden.

Hoofdstuk 6: Financiële bepalingen

Artikel 28: Bijdragen deelnemende gemeenten

3. De kosten die de Dienst aan de gemeenten toerekent, bestaan uit directe en indirecte kosten:
 - a. Directe kosten: deze kosten worden rechtstreeks toegerekend aan de gemeente waarvoor de kosten zijn gemaakt.
 - b. Indirecte kosten: deze kosten betreffen de bedrijfsvoeringskosten van de Dienst. De kosten worden op basis van een verdeelsleutel toegerekend aan de gemeenten. De volgende uitgangspunten zijn van toepassing:
 - i. 30% wordt verrekend onder de gemeenten naar rato van het aantal inwoners per gemeente en 70% wordt verrekend onder de gemeenten naar rato van het aantal voorzieningen dan wel uitkeringsgerechtigden per gemeente.
 - ii. Voor het bepalen van het inwonertal, het aantal voorzieningen en het aantal uitkeringsgerechtigden geldt 1 januari van het betreffende boekjaar als peildatum.

* Het aantal inwoners per 1 januari 2023 is opgenomen op basis van het CBS (stand 1 januari 2022).

Bijlage B De GR De Dienst Noardwest Fryslân

Gemeenschappelijke regeling van vier gemeenten

De Gemeenschappelijke Regeling Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân is in 2023 werkzaam voor de gemeenten:

- Harlingen
- Terschelling
- Vlieland
- Waadhoeke

Samenstelling bestuur en directie

De Dienst heeft een bestuur waarin iedere deelnemende gemeente door een wethouder wordt vertegenwoordigd. De samenstelling van het bestuur op 1 oktober 2022 is als volgt:

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw J. Hoekstra- Sikkema	Terschelling	Voorzitter
Mevrouw M. van der Meer	Waadhoeke	Lid
De heer E. de Groot	Harlingen	Lid
Mevrouw M. Vellinga-Beemsterboer	Vlieland	Lid

De directie van de Dienst wordt gevormd door:

Naam	Functie
De heer M.J. Jellema	Directeur

Bijlage C Begrippenlijst

Lijst gehanteerde begrippen

- Samenkracht en burgerparticipatie bevat de nieuwe Wet Inburgering die per 1 januari 2022 van kracht is, kosten van kinderopvang SMI en de kosten van Wmo mantelzorg.
- Inkomensregelingen zijn alle inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz2004. Waaronder tevens bijzondere bijstand en AV-Frieso.
- WSW en beschut werk (Begeleide participatie) omvat voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid, zoals beschut werken en dagbesteding. Ook de directe werkzaamheden van de casemanagers gericht op het bevorderen van maatschappelijke participatie worden tot dit taakveld gerekend.
- Arbeidsparticipatie omvat alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen, zoals scholing, werkervaringsplaatsen en leer/werk trajecten.
- (Participatie) Van waarde: In deze categorie vallen inwoners met een loonwaarde van 0 tot 40 procent. Zij zijn op dit moment niet in staat om te werken, maar zijn wel van waarde. Bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk of (arbeidsmatige) dagbesteding.
- (Participatie) Perspectiefrijk: Deze categorie betreft inwoners met een loonwaarde van 40 tot 80 procent. Deze groep heeft veel ondersteuning nodig, vaak voor langere periode, bij het uitvoeren van regulier werk. Denk bijvoorbeeld aan het opdoen van arbeidsritme.
- (Participatie) Kansrijk: In deze categorie vallen inwoners met een loonwaarde van 80 tot 100 procent. Deze categorie kan vrij snel uitstromen naar regulier werk en heeft daarbij vaak alleen lichte ondersteuning nodig, zoals sollicitatietraining.
- Participatiewet: deze wet is ingevoerd met ingang van 1 januari 2015 en vervangt het voorgaande stelsel van Wet Werk en Bijstand, Wet sociale werkvoorziening en Wajong.
- IOAW: deze inkomensvoorziening is bedoeld voor mensen die na hun 50^e werkloos zijn geworden en langer dan 3 maanden een werkloosheidsuitkering hebben gehad.
- IOAZ: deze inkomensvoorziening is bedoeld voor inwoners boven de 55 jaar met een eigen bedrijf die onvoldoende inkomsten genereren om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien.
- Bbz startende ondernemers: Als een startende ondernemer tijdelijk niet in zijn levensonderhoud kan voorzien, kan een beroep op de Bbz worden gedaan. Een inwoner die vanuit een werkloosheidssituatie een onderneming start, wordt gezien als startende ondernemer.
- Bbz gevestigde ondernemers: Een gevestigde ondernemer die tijdelijk niet in zijn levensonderhoud kan voorzien, kan een beroep doen op de Bbz. Een ondernemer die meer dan anderhalf jaar een bedrijf of beroep uitoefent, wordt gezien als een gevestigde ondernemer.
- Toegang en eerstelijnsvoorzieningen betreft onder meer de kosten voor inschakeling externe experts door Gebiedsteams.
- Maatwerkvoorzieningen betreft materiële voorzieningen die op basis van een beschikking verstrekt worden (woon-, rolstoel- en vervoersvoorzieningen) aan

mensen met fysieke beperkingen om zelfstandig te kunnen functioneren. Onderdeel van maatwerkvoorziening is ook collectief vervoer.

- Huishoudelijke hulp betreft dienstverlening aan cliënten met een beperking, die zelfstandig wonen en die ondersteuning nodig hebben en verkrijgen middels een beschikking. In dit geval huishoudelijke ondersteuning.
- Begeleiding betreft dienstverlening aan cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning nodig hebben en verkrijgen middels een beschikking. Denk aan individuele begeleiding.
- Dagbesteding betreft dienstverlening aan cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning nodig hebben en verkrijgen middels een beschikking. Denk aan dagbesteding/ dagactiviteiten.
- Overige maatwerkarrangementen worden op deze categorie verantwoord als ze niet kunnen worden toebedeeld aan huishoudelijke hulp, begeleiding of dagbesteding.
- Beschermd wonen betreft een regeling voor het niet meer zelfstandig kunnen wonen vanwege psychische en/of psychosociale problematiek (uitvoering verloopt via gemeenten en Sociaal Domein Fryslân).
- Maatwerkdienstverlening 18- betreft vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele (niet vrij toegankelijke) voorziening worden aangemerkt waaronder o.a. begeleiding, jeugd- en opvoedhulp, pleegzorg en verblijf.
- Geëscaleerde zorg 18- behoren maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18- met inbegrip van maatwerkdienstverleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvang voorzieningen verblijven zoals, kinderschermingsmaatregelen, jeugdreclassering, voogdij en onder-toezichtstellingen.
- Jeugdhulp zonder verblijf overig wordt op deze categorie verantwoord als het niet kan worden toebedeeld aan begeleiding, behandeling of dagbesteding.
- Pleegzorg is een vorm van jeugdhulp waarbij een jongere (tijdelijk) wordt opgenomen in een pleeggezin en waarbij pleegkind, pleegouders en eigen ouders worden begeleid door een pleegzorgaanbieder.
- Jeugdhulp met verblijf overig wordt op deze categorie verantwoord als het niet kan worden toebedeeld aan Pleegzorg of Gezinsgericht. Hieronder vallen ook begeleid wonen en kamertraining.
- Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf zijn GGZ-behandelingen zonder verblijf voor Generalistische Basis GGZ, kindergeneeskunde en jeugd ggz behandelingen, waaronder ook voor dyslexie.
- Jeugdhulp crisis/ LTA/ GGZ-verblijf betreft jeugdhulp dat vanwege een crisissituatie verleend wordt thuis of bij een aanbieder, alle jeugdhulp die valt onder het Landelijk Transitiearrangement (LTA), en GGZ-behandeling waarbij sprake is van opname.
- Gesloten plaatsing is een vorm van jeugdhulp waarbij de jongere verblijft bij een jeugdhulpaanbieder op basis van een machtiging gesloten jeugdzorg of een machtiging BOPZ of machtiging Wvvgz.
- Jeugdbescherming is individuele maatwerkdienstverlening voor jeugdigen 18- in opvangvoorziening waaronder Kinderbeschermingsmaatregelen OTS en Voogdij.
- Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen.

Bijlage D Afkortingenlijst

Lijst gehanteerde afkortingen	
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
Bbz	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen
BOPZ	Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen
BV	Bedrijfsvoering
BVO	Bedrijfsvoeringsorganisatie
BZF	Bureau Zelfstandigen Fryslân
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CPI	Consumentenprijsindex
EMU	Economische en Monetaire Unie
FTE	Fulltime-equivalent
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
HR	Human Resources
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen
NWF	Noardwest Fryslân
OTS	Onder toezicht stelling
PGB	Persoonsgebonden budget
PIM	Participatie, Inkomen en Minimaregelingen
POH	Praktijk ondersteuner bij de huisarts
SDF	Sociaal Domein Friesland
SMI	Sociaal medische indicatie
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VVT	Verzorging, Verpleging en Thuiszorg
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Wvggz	Wet verplichte Geestelijke gezondheidszorg
WW	Werkloosheidswet

Het leven loopt soms anders dan je zou willen. Je kunt te maken krijgen met ingrijpende problemen. Of je hebt vragen. Over kinderen. Opvoeding. Ziekte. Zorg. Werk. Geld. Ouder worden. Kom je er zelf of met je omgeving niet uit, dan zijn er hulpverleners en sociale voorzieningen.

En wij van De Dienst; wij adviseren over die voorzieningen.
En we organiseren ze ook. We leveren kennis en ondersteuning.
Zodat inwoners zelfstandig(er) kunnen wonen, leven en werken.
Zo zorgen we ervoor dat sociale ondersteuning werkt.

Postbus 4
8800 AA Franeker
t. 0517 - 380 200

contact@sozawe-nw-fryslan.nl
www.sozawe-nw-fryslan.nl

**De Dienst
Noardwest Fryslân**
zo werkt het sociaal